

Bibelvetenskaplig forskning vid THS

Den forskning i ämnet Exegetisk Teologi som bedrivs vid Teologiska högskolan Stockholm spänner över breda fält, från klassisk filologisk och historisk forskning till tillämpning av nya metoder och perspektiv. En gemensam nämnare kan sägas vara en kontextuell förståelse av bibeltexterna och deras omvärld, ett fokus på texternas teologiska och ideologiska innehåll, samt ett intresse för texternas användning och tillämpning genom historien. Nedan följer en presentation av lärarnas och doktorandernas forskningsintressen och valda publikationer. För mer fullständiga litteraturlistor hänvisas till respektive lärares kontaktsida.

Åke Viberg (docent, Gamla testamentet)

Viberg har i flera studier intresserat sig för tolkningen av symbolhandlingar i Gamla Testamentet. I avhandlingen *Symbols of Law: A Contextual Analysis of Legal Symbolic Acts in the Old Testament* behandlas juridiska symbolhandlingar, och i monografin *Prophets in Action: An Analysis of Prophetic Symbolic Acts* analyseras de gammaltestamentliga profeternas symbolhandlingar. Det figurativa språket och svårigheterna att förstå ett sådant inom ramen för ett dött språk – som gammaltestamentlig hebreiska ju är – har också varit föremål för ett antal studier av Viberg, och då med särskild fokus på hur ironi och metaforik kan användas som förklaringsmodell för att förstå tidigare till synes oförståeliga texter.

Urval av publicerade arbeten:

Böcker:

- Tillsammans med LarsOlov Eriksson (red.): *Gud och det utvalda folket* (2009)
- *Prophets in Action: An Analysis of Prophetic Symbolic Acts in the Old Testament* (2007)
- Tillsammans med Greger Andersson m.fl. (red.): *Berättarna: En guide till Gamla testamentets historiska böcker* (2006)
- Tillsammans med Greger Andersson m.fl. (red.): *Poeterna: En guide till Gamla testamentets poetiska böcker* (2004)
- Tillsammans med Greger Andersson m.fl. (red.): *Profeterna: En guide till Gamla testamentets profetiska böcker* (2003)
- *Symbols of Law: A Contextual Analysis of Legal Symbolic Acts in the Old Testament* (1992)

Artiklar:

- "Saul Exposed by Irony: A New Understanding of 1 Samuel 15:27 Based on Two Symbolic Acts" (2005)
- "Social konstruktion och tradition: Ett försök att förstå kyrkans hantering av frågan om homosexualitet" (2000)
- "Job" (2000)
- "An Elusive Crown: An Analysis of the Performance of a Prophetic Symbolic Act (Zech 6:9-15)" (2000)
- "'A Mantle Torn is a Kingdom Lost': The Tradition History of a Deuteronomistic Theme (1 Kings xi 29-31)" (1998)
- "The Concept of Anointing in the Old Testament" (1996)
- "Amos 7:14: A Case of Subtle Irony" (1996)
- "Wakening the Sleeping Metaphor: A New Interpretation of Malachi 1:11" (1994)

Pågående projekt:

- Den vackra guden. En studie kring uppfattningen om skönhet i relation till gudsbilden i Gamla testamentet.

Thomas Kazen (professor)

Kazens forskning rör huvudsakligen utvecklingen av tidig judendom och kristendom med fokus på den historiske Jesus, lag och lagtolkning, halakisk utveckling, i synnerhet renhet-orenhet, tidig kristologi, samt apokalyptik. Kazen arbetar framför allt med texter från pentateuken och evangelierna, samt även utomkanoniska texter, texter från Qumran, och diverse grekiskt-romerskt och rabbinskt material. Förutom traditionella historiska, redaktionskritiska och litterära metoder använder sig Kazen även av olika kognitionsvetenskapliga perspektiv med inriktning mot såväl psykologi och biologi som lingvistik (konceptuell metafor teori).

Urval av publicerade arbeten:

Böcker:

- *Scripture, Interpretation, or Authority? Motives and Arguments in Jesus' Halakic Conflicts* (2013)
- *Emotions in Biblical Law: A Cognitive Science Approach* (2011)
- *Issues of Impurity in Early Judaism* (2010)
- *Jesus and Purity Halakhah: Was Jesus Indifferent to Impurity* (2002/2010)

Artiklar:

- "The Role of Disgust in Priestly Purity Law: Insights from Conceptual Metaphor and Blending Theories" (2014, under utgivning)
- "Persian Period Purity Practices" (2014, under utgivning)
- "Self-preserving and Other-oriented Concerns in the Jesus Tradition: A Psycho-Biological Approach" (2012)
- "The Christology of Early Christian Practice" (2008)
- "Son of Man and Early Christian Identity Formation" (2008)
- "Sectarian Gospels for Some Christians: Intention and Mirror Reading in the Light of Extra-Canonical Texts" (2005)

Pågående projekt:

- Orenhet, underordning, skam: Homoerotik och homofobi i Bibelns värld
- Apocalypticism as Mythical World View and Linguistic Metaphor: A Cognitive Approach to Jesus' Utopian Language

Rikard Roitto (lektor, Nya testamentet)

Roittos forskning är inriktad mot tolkning av Nya testamentet med hjälp av olika beteendevetenskapliga perspektiv. Dessa perspektiv bidrar till såväl en historisk förståelse av texterna som reflektion över texternas potential i olika nutida kontexter. Roitto har skrivit flera artiklar om gudomlig och mellanmänsklig förlåtelse i den tidiga kyrkan. Han är del av ett Nordiskt forskningsprojekt, "Ritual and Early Christian Religion", där han bland annat ska skriva om tidigkristna uttolkningar av dopets betydelse utifrån den konkreta kroppsliga dopfarenheten. Dessförinnan skrev Roitto en avhandling om identitet och normer i Efesierbrevet.

Urval av publicerade arbeten:

Böcker:

- *Behaving as a Christ-Believer: A Cognitive Perspective on Identity and Behavior Norms in Ephesians* (2011)

Artiklar:

- "Forgiveness of the Sinless: A Classic Contradiction in 1 John in the Light of Contemporary Forgiveness Research" (under utgivning)
- "The Polyvalence of ἀφίημι and the Two Cognitive Frames of Forgiveness in the Synoptic Gospels" (2014, under utgivning).
- "Enduring Shame as Costly Signalling: The Case of Public Confession of Sin According to Tertullian" (under utgivning)
- "Reintegrative Shaming and a Prayer Ritual of Reintegration in Matthew 18:15-20" (2014)
- "Sinless Sinners who Remain in Him: Social Identity in 1 John" (2013)
- "Practices of Confession, Intercession and Forgiveness in 1 John 1.9; 5.16" (2012)

Pågående projekt:

- Förlåtelse i den tidiga kristna kyrkan
- Redaktör för boken *Social and Cognitive Perspectives on the Sermon on the Mount*
- Teologiska reflektioner utifrån dopet som kroppslig erfarenhet i den tidiga kyrkan
- En svenskspråkig kommentar till Efesierbrevet i serien Nya Testamentets Budskap

Hanna Stenström (lektor, Nya testamentet)

Stenström har arbetat med analys av bibeltext, särskilt Uppenbarelseboken, ur feministiskt perspektiv samt ur ett bredare genusperspektiv (maskulinitet). Stenström arbetar även med frågor om hur feministiska exegeter i synnerhet men också exegeter generellt förstått och förstår sin uppgift och sitt ansvar i förhållande till kyrkor, andra religiösa gemenskaper, samhället i stort och det offentliga samtalet. I detta ingår forskningshistoriska arbeten samt arbete med principfrågor i relation till programmatiska texter och internationell debatt.

Urval av publicerade arbeten:

Böcker:

- (red.): *Religionens offentlighet: Om religionens plats i samhället* (2013)
- Tillsammans med Susanne Olsson (red.): *Levande ord: Tolkningar av abrahamitiska källtexter* (2012)
- (red.): *På spaning...Från Svenska kyrkans forskardagar 2009* (2010)
- (red.): *Att tolka Bibeln och Koranen* (2009)
- (red.): *Allvarligt talat: Om predikan* (2008)
- Tillsammans med Elina Vuola, Sabine Bieberstein och Ursula Rapp (red.): *Scandinavian Critique of Anglo-American Feminist Theology* (2007)
- *The Book of Revelation: A Vision of the Ultimate Liberation or the Ultimate Backlash? A Study in 20th Century Interpretations of Rev 14:1-5, with Special Emphasis on Feminist Exegesis* (1999)

Artiklar:

- "Paulus och kvinnorna – tolkningar i 1950-talets Sverige" (2013)"
- "Unity and Diversity in Nordic Biblical Scholarship" (2012)
- "Is Salvation Only for True Men? On Gendered Imagery in the Book of Revelation" (2011)
- "'They Have Not Defiled Themselves With Women ...' Christian Identity According to the Book of Revelation" (2010).
- "Feminists in Search for a Usable Future" (2009)
- "Masculine or Feminine? Male Virgins in Joseph and Aseneth and The Book of Revelation" (2008)
- "En annan exegetik var möjlig. Om Lydia Wahlströms bruk av forskning kring Bibeln och den tidiga kyrkan." (2006)

- "Grandma, Räisänen and the Global Village: A Feminist Approach to Ethical Criticism" (2002)

Pågående projekt:

- Deltar i forskargruppen "Minne och möjlighet", ett projekt om hur kyrkans historia berättas
- Fredrika Bremer som teolog och bibeltolkare
- Idrottsmetaforer i Nya testamentet

Linda Joelsson (doktorand, Nya testamentet)

Joelssons forskningsintressen rör hälsa och hur olika tolkningar av bibeltexter kan främja eller försvåra psykisk och social hälsa. Joelssons avhandling behandlar de olika inställningar till döden som kommer till uttryck i Paulus brev utifrån ett psykologiskt perspektiv på krishantering (coping). I detta sammanhang blir den retoriska situationen viktig; vad ville Paulus uppnå med sina brev och vilka svårigheter eller resurser för coping fann han i sin erfarenhet, sina tankar om Gud, samt i församlingssamfundena? Joelsson är också intresserad av lingvistik, reception och översättning. Kommande forskningsprojekt handlar om människosyn hos Paulus med avseende på politiska dimensioner och syn på kroppen.

Urval av publicerade arbeten:

Böcker:

- *Paul and Death: A Study of Psychological Coping in Antiquity* (2014, under utgivning)

Artiklar:

- "Who have died in 1 Corinthians 11:17-34? The Lord's Supper in Corinth Revisited" (under utgivning)
- "Jesus' Lowliness as a Pastoral Resource: A Psychological Approach to the Seemingly Humble Descent of Christ" (under utgivning)
- "Hälsa och Religion" (2010)
- "Hjälpa er till glädje: Psykologiska perspektiv på skam i 2 Korinthierbrevet" (2009)